

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

AJANKOHTAISTA ELINIKÄISESTÄ OHJAUksesta nro 13, joulukuu 2019

TERVETULOAA ELINIKÄISEN OHJAUksen AJANKOHTAISKATSAUKSEN PARIIN!.....	2
GUIDANCE FOR LIFELONG LEARNING –SEMINAARI 17. LOKAKUUTA 2019	3
LIFELONG GUIDANCE AND VALIDATION 17. LOKAKUUTA 2019	5
UUSI EUROPASSI NOSTAA OPPIJAN KESKIÖÖN	6
TIETOA ELINIKÄISESTÄ OHJAUksesta KOOTUSTI OPETUSHALLITUKSEN VERKKOSIVUILLA.....	7
LUKIOLAISEN OIKEUS OPINTO-OHJAUkseEN LAAJENEE	8
5TH NORDIC BALTIC CONFERENCE ON E-GUIDANCE & E-GOVERNANCE 12.-13.11.2019 KEFLAVIK, ISLANTI.....	9
ELOLIV 2019 - ILMIÖITÄ ELINIKÄISESSÄ OHJAUkseSSA LÄPI SUOMEN, NIIHIN VAIKUTTAMISTA JA TEKOJEN TODENTAMISTA.....	10
OHJAUSALAN TUTKIMUKSEN VERKOSTO KOKOONTUI KASVATUSTIETEEN PÄIVILLÄ	12
OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTI JA TULEVAISUUSUSKO AMMATTIKORKEAKOULUSSA	13
SKILLS-OVATE: SKILLS ONLINE VACANCY ANALYSIS TOOL FOR EUROPE.....	14
KIRJOITUSOHJEET AJANKOHTAISKATSAUSTA VARTEN	15

TERVETULOA ELINIKÄISEN OHJAUKSEN AJANKOHTAISKATSAUKSEN PARIIN!

Tämä elinikäisen ohjauksen ajankohtaiskatsaus sijoittuu moneen samanaikaiseen muutosvaiheeseen. Kansallisella tasolla elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmän toimintakausi ja kansallisen elinikäisen ohjauksen strategian kausi päättyvät tulevana vuonna 2020. Monet ohjauksen kysymykset liittyvät hallitusohjelman toimeenpanoon ja tulevan vuoden budjetin painotuksiin. Monialaisen yhteistyön tarve korostuu sekä kansallisella että alueellisella tasolla. Alueelliset ELO-ryhmät ovat jo käynnistäneet prosessin, jossa pyritään konkretisoimaan tarkoituksenmukaisia toimintamuotoja.

Suomen EU-puheenjohtajakauden aikana järjestettiin 8. eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen seminaari, jossa osallistujat tekivät kehittämis ehdotuksia uudelle komissiolle ohjauksen eurooppalaisen yhteistyön tehostamiseksi. Komissio on myös valmistellut uutta Europassia, joka otettaneen käyttöön tulevana vuonna. Kansainvälisistä ohjauksen verkkopalveluista esittelyvuorossa on tällä kertaa Cedefopin kehittämä EU:n alueen työmarkkinatietoa kokoava Skills-OVATE.

Opetushallitus on julkaissut uudet lukion opetussuunnitelman perusteet, joissa ohjauksen asema on kirjattu aiempaa selvemmin jatkumona opiskelijan näkökulmasta. Opetushallitus on lisäksi avannut elinikäisen ohjauksen uudet verkkosivut, joille on koottuna resursseja ohjauksen toimijoille.

Suomen kasvatustieteellisen seuran yhteydessä toimii Ohjausalan tutkimuksen verkosto. Esittelemme tässä ajankohtaiskatsauksessa verkoston toimintaa, ja tulevaisuudessa katsauksissa pyrimme yhteistyössä verkoston kanssa tiedottamaan systemaattisemmin uusista kansallisista alan tutkimuksista. Esimerkiksi Laurea-ammattikorkeakoulu on juuri julkaissut tutkimuksen, jossa käsitellään ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia ja tulevaisuususkkoa.

Antoisia lukuhetkiä!

Uutiskirje löytyy Pedanetistä osoitteesta
<https://peda.net/hankkeet/elotori>

GUIDANCE FOR LIFELONG LEARNING –SEMINAARI 17. LOKAKUUTA 2019

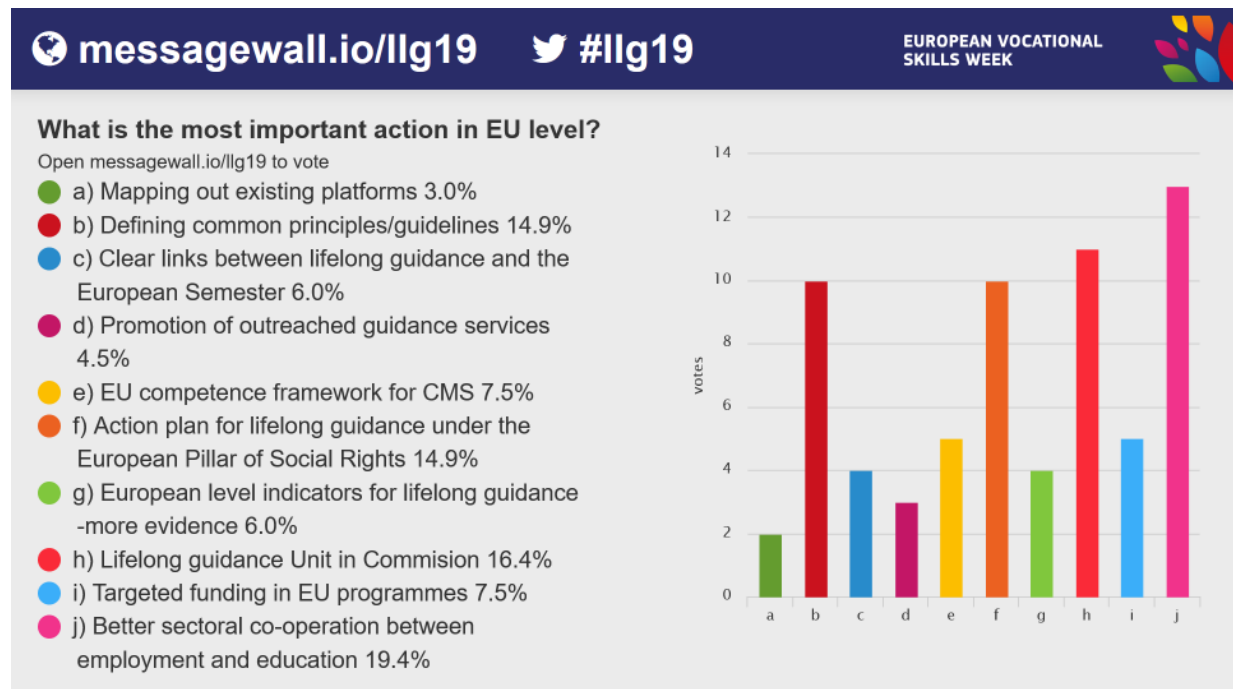
Euroopan komission vuosittaisen Euroopan ammattitaitoviikon (European Vocational Skills Week) päätapahtuma järjestettiin osana Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelmaa Helsingissä. 14. – 18.10.2019. yhteistyössä Euroopan komission, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Yhtenä osana viikon ohjelmaa järjestettiin Finlandia-talossa 17.10.2019. kahdeksas eurooppalainen elinikäisen ohjauksen seminaari. Mukana oli osallistujia 25 maasta, Euroopan komissiosta, Euroopan unionin ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksesta, Euroopan koulutussäätiöstä, Euroguidance –verkostosta sekä keskeisimmistä sidosryhmistä. Seminaarin puheenjohtajana toimi **Teija Felt** työ- ja elinkeinoministeriöstä, ja työskentely perustui aiempien seminaarien kehittämis ehdotusten seurantaan. Tänä vuonna tarkasteltiin, miten ohjauksen keinoin kansalliset voivat paremmin varautua työmarkkinoiden muutoksiin.

Avauspuheenvuorossaan opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen yksikön johtaja **Mika Tammilehto** korosti sitä, että samalla kun osaamisen kehittämisen tarve kasvaa, myös uraohjauksen tarve kasvaa. Euroopan komission työllisyysosaston osaamisen yksikön johtaja **Alison Crabb** toi esiin siirtymien merkityksen nykyisessä työelämässä sekä tuen niissä. **Sally-Anne Barnes** Warwickin yliopistosta esitteli keskustelujen pohjaksi alustavia tuloksia komission tilaamasta selvityksestä, joka koskee EU jäsenmaiden uraohjauksen tilannetta sekä kehitys- ja yhteistyötarpeita. **Jaana Kettunen** Koulutuksen tutkimuslaitokselta tarkasteli puheenvuorossaan viimeisimpiä akateemisia tutkimustuloksia digitaalisten työvälineiden käytöstä osana uraohjausta.

Asiantuntijapaneelissa **Florian Kadletz** (kuvassa vas.), European Training Foundationista, **Pedro Moreno Da Fonseca** Euroopan ammatillisen koulutuksen kehityskeskuksesta Cedefopista, **Agnes Roman**, European Trade Union Confederationista sekä **Riikka Heikinheimo**, Elinkeinoelämän keskusliitosta keskustelivat, miten heidän taustaorganisaationsa voisivat tehostaa yhteistyötään ohjauksen kehittämisessä. Paneelin yhtenä kantavana teemana oli uraohjauksen paradigman muutos palvelukeskeisestä yksilökeskeiseen. Emme voi enää ajatella vain uraohjauspalveluiden kehittämistä vaan erilaisia, monikanavaisia keinoja yksilöiden tukemiseksi muuttuvassa työelämässä selviämiseksi, jotta heillä olisi keinot, taidot ja voimavarat itse suunnitella omaa uraansa.

Puolet seminaarin ajasta oli varattu pöytäkeskusteluille, joissa jäsenmaiden edustajat yksilöivät teemoja, joita voitaisiin edistää eurooppalaisen monialaisen yhteistyön kautta. Seminaarin fasilitoijat luokittelivat ja kokosivat aineiston sen kertyessä kymmeneen teemaan. Lopuksi jokainen sai äänestää mielestään tärkeintä teemaa – tärkeimpää viestiä Euroopan komissiolle ja kansallisille päättäjille.

Seminaarin pääviesteiksi nousivat

1. Uraohjauksen kokonaisvaltaisuus - enemmän yhteistyötä työllisyys-, koulutus- ja sosiaalipuolen kesken
2. Uraohjauksen näkökulmamuuutos palveluiden tarjoamisesta yksilöiden oman urasuunnittelun tukemiseen
3. Elinikäiselle ohjaukselle tarvitaan EU-tason/kansallinen toimintasuunnitelma, joka linkittyy isompiin ohjelmiin kuten EU-tasolla Euroopan Sosiaalisen Pilarin toimeenpano
4. Selkeä EU-tason/kansallinen toimija vastaamaan uraohjauksen kehittämisestä
5. Yhteisten periaatteiden ja suositusten päivittäminen ja EU/kansallisen tason mittarit uraohjaukselle sekä kohdennettua rahoitusta
6. Urasuunnittelutaitojen (Career Management Skills) ja työpaikalla tapahtuvan uraohjauksen parempi määrittely

Teksti: Anna Toni, Erityisasiantuntija, Työ- ja elinkeinoministeriö
Alueet ja kasvupalvelut –osasto/Kasvupalvelut/Työvoiman saatavuus
anna.toni@tem.fi

Lisätietoja: https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/helsinki-2019_en

Videotallenne seminaarista:

<https://suite.icareus.com/web/bright/player/embed/webcast?eventId=35911504&playerId=35618229>

LIFELONG GUIDANCE AND VALIDATION 17. LOKAKUUTA 2019

Toinen Euroopan ammattitaidon viikon aikana järjestetty ohjaukseen liittynyt työkokous tarkasteli aiemmin opitun tunnistamista ja tunnustamista. Tämän työkokouksen järjestelyistä vastasi Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop) yhteistyössä komission kanssa.

Cedefop esitteli keskustelujen pohjaksi alustavia tuloksia meneillään olevasta selvityksestä, jossa jäsenmaista on koottu tietoja ohjauksen ja aiemmin opitun tunnustamisen käytäntöjen välisestä yhteistyöstä sekä palvelujen koordinaatiosta. Tulosten mukaan toimiva koordinaatio edellyttää mukana olevien tahojen yhteisesti sopimaa kokonaistavoitetta sekä vastuunjakoja. Opintojen henkilökohtaistamista edistetään parhaiten, jos ohjaus integroidaan opitun tunnustamiseen jo näyttöprosessin suunnitteluvaiheessa jatkumona aina mahdolliseen jatkokoulutukseen tai työllistämiseen saakka. Lisäksi toimivat järjestelyt edellyttävät, että prosessissa mukana olevilla koulutuksen järjestäjillä on toimiva alueellinen monialainen verkosto sekä henkilöstöllä asianmukainen koulutus ja osaaminen.

Anni Karttunen esitteli NVL-verkoston tuottamaa selvitystä Pohjoismaiden käytännöistä. Cedefopin selvityksen perustuen toimivina käytänteinä esitettiin projekteja Itävallasta, Italiasta, Portugalista, Hollannista ja Norjasta.

Teksti: Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Lisätietoja: <https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning>

https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/helsinki-2019_en

UUSI EUROPASSI NOSTAA OPPIJAN KESKIÖÖN

Nykyisestä Europassista päätettiin vuonna 2004. Europassia käytettiin alusta pitäen hyvin joustavasti ja tavoilla, jotka vastasivat käyttäjien tarpeisiin. Esimerkiksi suosittua Europassi-ansioluetteloa ryhdyttiin käyttämään ei ainoastaan ansioluettelona vaan myös oman osaamisen tunnistamisen ja sanoittamisen apuna – joten oli ilmeistä, että Europassia olisi tarpeen uudistaa nimenomaan elinikäisen oppimisen palveluna. Uudessa Europassissa käyttäjä onkin palvelun keskiössä: Europassi tukee käyttäjän ura- ja opiskelusuunnitelmia ja kannustaa kansainvälisyyteen ja elinikäiseen oppimiseen.

Uusi Europassi tulee keväällä 2020. Päätös uudesta Europassista syntyi keväällä 2018. Opetushallitus osallistui keskusteluihin jo päätöksen valmisteluvaiheessa. Uutta Europassia on rakennettu Euroopan komission työllisyyden pääosaston johdolla. Jäsenmaat ovat osallistuneet kehittämiseen neuvoo antavassa asiantuntijaryhmässä, kansalliset Europassi-keskukset ja lukuisat sidosryhmät ovat myös eri tavoin osallistuneet uuden palvelun kehittämiseen. Uusi Europassi julkaistaan 29 eurooppalaisella kielellä ja Europassi-keskukset vastaavat Europassista tiedottamisesta ja palvelun tunnetuksi tekemisestä. Europassin tavoitteena on liikkuvuuden ja kansainvälisyyden edistäminen ja yksilön tukeminen tämän etsiessä tietoa ja tehdessään päätöksiä koskien työ- ja opiskelumahdollisuuksia EU-alueella. Europassi avaa kansainvälistymisen mahdollisuuksia ja tuo ne useamman ulottuville.

Europassi palveluna. Uusi Europassi on kansalaisten elinikäiseen oppimiseen ja urasuunnitteluun tarkoitettu verkkoalusta. Se ei ole verkko-ohjauspalvelu itsessään, mutta tarjoaa käyttäjilleen useita verkkotyökaluja, joilla he voivat kuvata, tunnistaa, suunnitella ja kehittää omaa osaamistaan. Oman taito-, osaamis- ja kokemusprofiilin luominen ja säännöllinen päivittäminen ovat olennainen osa uutta Europassia. Profiiliin kuuluvat henkilötietojen lisäksi koulutus- ja työhistoria, muu osaaminen (esim. kielitaito, digitaaliset kyvyt), kiinnostuksen kohteet (mm. harrastukset) sekä saavutukset. Profiilitietojen perusteella on mahdollista koostaa räätälöity ansioluettelo (CV), haettaessa opiskelu- ja työpaikkoja. Europassista on pääsy eurooppalaiseen työnvälityspalveluun (EURES) ja eri Euroopan maissa tarjolla olevaan koulutustarjontaan ja opiskelupaikkoihin. Uudessa Europassissa on työkaluja myös oman osaamisen arviointiin ja intressien tunnistamiseen. Palvelussa oleva henkilökohtainen 'kirjasto' mahdollistaa hakemusten, muiden asiakirjojen sekä valokuvien tallentamisen yhteen paikkaan. Eurooppalaisena uutuuksena on osio, jonne oppija voi koota tutkinto- ja muut todistuksensa.

Ohjauksellinen ajattelu Europassissa. Ohjauksellisuus palvelussa tarkoittaa sitä, että Europassia käytävä kansalainen on keskiössä. Verkkoalustan toiminnallisuudet, sisällöt ja hakutoiminnot on suunniteltu helpoiksi ja sujuviksi. Käyttäjän itseohjautuvuutta tuetaan mm. profiilin eri osioiden yhteydessä olevilla vihjeteksteillä ja opastusta sisältävillä ponnahdusikkunoilla. Usein kysytyt kysymykset auttavat käyttäjää ymmärtämään, miten palvelu toimii ja miten hän voi itse saada siitä parhaan hyödyn. Europassin opiskelua ja työskentelyä käsittelevät artikkelit antavat käyttäjille arvokasta lisätietoa monista aiheista, mm. miten asettaa realistiset tavoitteet omalle oppimiselle, kuinka urasuunnittelutaitoja voi kehittää tai millaista on olla töissä monikulttuurisessa ympäristössä. Lisäksi Europassiin on käyttäjille koottu linkit Euroopan unionin keskeisiin koulutus-, työelämä- ja nuorisopalveluihin. Maakohtaisilta sivuilta pääsee eri Euroopan maiden kansallisiin palveluihin.

Europassista toivotaan modernia työvälinettä ohjaustyön ammattilaisille, nuorisotyöntekijöille, henkilöstöhallinnon asiantuntijoille ja rekrytoijille. He voivat käyttää sitä asiakastyössään ja edelleen kertoa siitä omille sidosryhmilleen ja asiakaskunnalleen.

Teksti: Mika Launikari, Erityisasiantuntija, Europassi-kehittämishanke
Euroopan komission työllisyyden pääosasto

Susanna Kärki, Suomen kansallisen Europassi-keskuksen asiantuntija, Opetushallitus

TIETOA ELINIKÄISESTÄ OHJAUKSESTA KOOTUSTI OPETUSHALLITUKSEN VERKKOSIVUILLA

Tietoa ohjauksesta ja ohjauspalveluista löytyy eri tietolähteistä, ja nyt myös kootusti yhdeltä alustalta. Opetushallituksen Euroguidance-tiimi ja ohjauksen asiantuntijat ovat koonneet Opetushallituksen verkkosivuille elinikäisen ohjauksen osion. Sivusto on tarkoitettu ohjausalan ammattilaisille, mutta myös muille kiinnostuneille.

Elinikäisen ohjauksen sivuilta löytyy tietoa ohjauksesta eri kouluasteilla ja erilaisissa elämänvaiheissa. Sivulla myös kerrotaan tieto-, neuvonta- ja ohjaustyön palveluista sekä elinikäisen ohjauksen kehittämisestä Suomessa. Tietolähteitä ja materiaalia löytyy tutkintojen tunnustamisesta ja ulkomaisista koulutusjärjestelmistä ohjaustyön tueksi. Lisäksi sivuille on listattu ohjauksen parissa toimivia kansainvälisiä verkostoja ja järjestöjä. Ohjauspalvelut korkeakoulutuksessa ja uraohjaus eivät vielä näy sivustolla, mutta näistä on tarkoitus lisätä tietoa. Yksittäisiä ohjauksen kehittämiseen liittyviä hankkeita ei ole nostettu sivuille, sillä sivujen on tarkoitus esitellä pysyvämpää tietoa ohjausalalta Suomesta.

Elinikäisen ohjauksen suomen- ja ruotsinkielisten versioiden lisäksi sivut on käännetty myös englanniksi. Englanninkielisten sivujen on tarkoitus esitellä elinikäistä ohjausta Suomessa kansainväliselle yleisölle. Ajatuksena on, että kuka tahansa Suomen ulkopuolelta voisi saada sivuilta käsityksen siitä, millaista ohjaus on eri koulutusasteilla Suomessa ja mitä ohjauksen palveluita Suomessa on tarjolla. Elinikäisen ohjauksen sivuja kehitetään edelleen, ja suunnitelmassa on kutsua koolle vuoden 2020 alussa toimitusneuvosto antamaan suuntaviivoja elinikäisen ohjauksen verkkosivujen sisällöille ja niiden kehittämiseksi, jotta sivut palvelisivat tarkoitustaan entistä paremmin.

Suomen Euroguidance-keskuksen verkkosivut on myös uudistettu osana Opetushallituksen verkkopalvelu-uudistusta. Euroguidance-palvelut on suunnattu tieto-, neuvonta- ja ohjausalan ammattilaisille koulutuksen, työelämän ja nuorisoalan kansainvälistymiseen liittyen. Uudistetuilla verkkosivuilla näkyvät Euroguidance-toiminnan kolme osa-alueetta: kouluttaminen, viestintä ja vaikutustyö. Koulutamme ohjausalan ammattilaisia kansainvälistymisasiosta, viestimme ajankohtaisista ohjausalan asioista Suomesta ja maailmalta sekä vaikutamme siihen, että kansainvälisyys olisi kiinteästi mukana suomalaisessa ohjausjärjestelmässä ja asiakkaille tarjottavissa ohjauspalveluissa. Julkaisemme verkkosivuilla ajankohtaisia uutisia ohjauksen ja kansainvälisen liikkuvuuden kysymyksistä.

Euroguidancen verkkosivuilla on työvälineitä ohjaukseen -osio, jonne on koottu materiaalia ja työvälineitä kansainvälisyydestä tieto-, neuvonta- ja ohjausalan ammattilaisten työn tueksi. Tällä hetkellä kehitämme uusia työvälineitä ja päivitämme nykyisiä. Verkkosivuille on tulossa kansainvälistymiseen liittyvää oppimateriaalia eri koulutusasteille, sekä työvälineitä, joita voi käyttää yksilö- ja ryhmäohjauksessa eri sektoreilla. Osa aiemmista työvälineistä painottui tutkinto-opiskeluun ulkomailla. Tavoitteena on, että niiden rinnalle tuodaan laajemmin yksilön kansainvälistymisen mahdollisuuksia käsittelevää materiaalia ohjaustyön tueksi.

Verkkosivuja kehitetään edelleen, ja otamme mielellämme palautetta ja kehitysideoita vastaan.

Elinikäisen ohjauksen verkkosivut: www.oph.fi/elinikainenohjaus

Suomen Euroguidance-keskuksen verkkosivut: www.oph.fi/euroguidance

Teksti: Juuli Juntura, Euroguidance/Opetushallitus
juuli.juntura@oph.fi

LUKIOLAISEN OIKEUS OPINTO-OHJAUKSEEN LAAJENEET

Lukion uudet opetussuunnitelman perusteet julkistettiin 7. marraskuuta Lukiopäivillä Helsingissä. Opetushallituksen mukaan uudistuksen tavoitteena on edistää opiskelijoiden hyvinvointia, tukea yksilöllistä oppimista sekä kehittää lukion toimintakulttuuria yhä yhteisöllisemmäksi ja osallistavammaksi. Paikalliset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön elokuussa 2021.

Uudet perusteet korostavat opinto-ohjauksen merkitystä lukiossa aiempaa vahvemmin koko lukio-opiskelun ajan jatkumona aina lukion jälkeisiin opintoihin. Neljän opintopisteen laajuiset pakolliset opinnot kuvataan perusteissa kahtena moduulina. Tavoitteena on, että opiskelija parantaa valmiuksiaan selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa sekä oppii arvioimaan lukio-opintoja ja jatko-opiskelua koskevia valintojaan tulevaisuuden osaamistarpeiden näkökulmasta. Jokainen opiskelija asettaa itselleen omat tavoitteensa, joiden toteutumista ohjauksessa seurataan.

Opinto-ohjaus yhdistää lukiota yhteiskuntaa ja työelämään. Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee sisältyä kuvaus siitä, miten siirtymävaiheen yhteistyötä toteutetaan perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen, korkea-asteen koulutuksen sekä muiden koulutusta järjestävien tahojen kanssa. Lisäksi suunnitelmassa tulee kuvata, miten monialaista yhteistyötä toteutetaan alueellisesti. Opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Suunnitelmaa päivitetään opintojen edetessä.

Jos lukion oppimäärän suorittanut opiskelija ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, hänellä on oikeus saada jatko-ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana.

Lisätietoja: <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/lukion-opetussuunnitelman-perusteet-2019>

Teksti: Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

5TH NORDIC BALTIC CONFERENCE ON E-GUIDANCE & E-GOVERNANCE 12.-13.11.2019 KEFLAVIK, ISLANTI

Pohjoismaissa on pitkät perinteet yhteistyöstä ohjauksessa. Viimeisimpinä konkreettisina esimerkeinä ovat vuodesta 2015 lähtien toteutetut työkokoukset, joissa opetus- ja työhallinnon nimeämät edustajat ovat jakaneet kokemuksia ohjauksessa käytettävien kansallisten digitaalisten palvelujen kehittämisestä. Keskustelut ovat painottuneet vuosittain valitun teeman mukaan esimerkiksi ohjauksen järjestämistä koskeviin linjauksiin sekä eri hallinnonalojen yhteistyöhön palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Marraskuun toisella viikolla Islannissa järjestetyssä kokouksessa mukana olivat Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen, Tanskan ja Viron edustajat. Kokouksen järjestelyistä vastasi tänä vuonna Islannin työhallinto. Suomen edustajina olivat Anna Toni (Työ- ja elinkeinoministeriö), Kirsi Suovalkama (TE-aspa), Pia Sorvali (KEHA-keskus) ja Satu Meriluoto (Opetushallitus).

Islantilaiset kokouksen järjestäjät esittelivät omia suunnitelmiaan sähköisen asioinnin kehittämisestä ja yhteen toimivasta palveluväylästä. Esimerkkinä Viron digitaalinen hallinto. Lisäksi kukin osallistujamaa esitti oman kansallisen ajankohtaisen tilanteensa yhteisten temaattisten keskustelujen pohjaksi. Pöytäkeskusteluissa vaihdettiin kokemuksia verkon välityksellä toteutettavasta ohjauksesta sekä ajatuksista ohjauspalvelujen kansallisista ekosysteemeistä. Esimerkkejä verkon kautta välitettävistä ohjauspalveluista ovat mm. TE-aspa Suomessa sekä Tanskassa käytössä oleva kansallinen monikanavainen ”eVejlledning” (<https://www.ug.dk/evejlledning/>). Yhteiseksi kehittämiskohteeksi tulevia työryhmän kokouksia varten sovittiin koulutuksen edistäminen sekä digitaalisten koulutus- ja työmarkkinatietoa hyödyntävien ohjauspalveluiden asiakaslähtöinen kehittäminen. Seuraava kokous järjestetään syksyllä 2020 Suomessa.

Teksti: Anna Toni, Erityisasiantuntija, Työ- ja elinkeinoministeriö
anna.toni@tem.fi

Kirsi Suovalkama, Palvelupäällikkö, TE-asiakaspalvelukeskus
kirsi.suovalkama@ely-keskus.fi

Pia Sorvali, Ryhmäpäällikkö, KEHA-keskus
pia.sorvali@ely-keskus.fi

Satu Meriluoto, Verkkopäätoimittaja, Opetushallitus
satu.meriluoto@oph.fi

distelmät. Tavoitteena on ollut, että syksyn 2019 aikana vuoden loppuun mennessä jokainen ELO-ryhmä kirjaa vastauksensa yhteiselle Padlet-alustalle <http://www.bit.ly/elolivpadlet060919>.

Etelä-Savon ELO-johtoryhmässä Juvalla 12.11.2019 löytyi hyviä tapoja todentaa ja mitata ELO-toiminnan vaikuttavuutta, kuvassa Lotta Tuominen, Mari Roikonen ja Anna-Kristiina Mikkonen. Aiemmassa kokouksessa 6.9. määritettiin ilmiötä ja vaikuttavuutta.

Odotamme vielä vastauksia innokkaasti: Nouseeko eri puolilta Suomea saman- vai erityyppisiä ongelmia? Nouseeko erilaisia näkökulmia samaan asiaan? Nostetaanko esiin haaste, joka koetaan tärkeänä ja valtakunnallisia ratkaisuja huutavaksi? Nouseeko eri puolelta Suomea eri asiat päällimmäiseksi? **Joka tapauksessa tällä tavalla saamme näkyviin ELO-ryhmien työtä niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Jokaiselle ELO-ryhmälle tärkeimmän haasteen, sen syiden ja vaikuttamismahdollisuuksien työstäminen on jo sinänsä kirkastanut elinikäisen ohjauksen yhteistä näkemystä ja tavoitteita eteenpäin.** Uuden vuoden jälkeen on aika tarkastella pohdintojen tuloksia.

Teksti: Lea Goyal, koulutusasiantuntija, Keski-Suomen ELY-keskus
lea.goyal@ely-keskus.fi

Tuija Toivakainen, johtava asiantuntija, Etelä-Savon ELY-keskus
tuija.toivakainen@ely-keskus.fi

Kuvat: Tuija Toivakainen

Materiaalit tallenteineen ovat saatavilla sivulla <https://bit.ly/2JRZwLP>.

OHJAUSALAN TUTKIMUKSEN VERKOSTO KOKOONTUI KASVATUSTIETEEN PÄIVILLÄ

Ohjausalan tutkimuksen verkosto toimii Suomen kasvatustieteellisen seuran alla. Mukana on laajasti ohjausalan toimijoita ympäri Suomen. Tavoitteena on hahmottaa kasvavan ohjausalan kokonaisuutta ja tunnistaa ohjauksen ajankohtaisia haasteita ja yhteistoiminnan mahdollisuuksia.

Marraskuussa 2019 Kasvatustieteen päivillä Itä-Suomen yliopistossa esiteltiin mm. tutkimuksia, joissa pureuduttiin sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistämisen haasteisiin ohjauksessa. Keskeiseksi kysymykseksi hahmottui myös ohjauksen rooli yhteisöllisten käytänteiden ja yhteiskunnallisten rakenteiden kehittämisessä. Perusasteen käytänteisiin liittyen tarkasteltiin, millä tavalla oppilaiden kokemuksia hyödynnetään koulu yhteisön kehittämisessä sekä esiteltiin Suomessa kehitettyä perheohjauksen mallia tapana ottaa vanhemmat mukaan nuorten tukemiseen. Ohjausta toisella asteella käsiteltäessä suuriksi kysymyksiksi hahmottuivat mm. lukiolaisten kokemukset lukion kehittämisen pyörteissä sekä ohjauksen mahdollisuudet tavoittaa ja tukea lukion keskeyttämistä harkitsevia opiskelijoita. Toisaalta tarkasteltiin aineenopettajia ohjaajina sekä ammatillisten opinto-ohjaajien toimintamahdollisuuksia uudessa tilanteessa. Korkeakouluun liittyen pohdittiin esimerkiksi omaopettaja-toiminnan mahdollisuuksia opintopolun tukemisessa sekä henkilökunnan ja opiskelijoiden välisen vuorovaikutuksen merkitystä opintoihin kiinnittymisessä. Maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutussiirtymiin liittyen kuvattiin, miten nuoret tasapainoilevat koulutusvalinnoissaan omien ja sosiaalisten odotusten ja valmiuksiensa välillä sekä miten ohjaajat tasapainoilevat nuorten toiveiden tunnistamisen ja sopivien koulutuspolkujen etsimisen välillä. Monialaisen yhteistyön haasteet – *miten työn kohde ja tulokset rakentuvat ammattilaisten välisissä neuvotteluissa ja arkisissa käytänteissä* – korostuivat merkittävänä kysymyksenä esimerkiksi työpajatyöhön kuuluvan ohjauksen kehittämisessä. Esitysten tiivistelmät löytyvät Kasvatustieteen päivien verkkosivuilta: www.uef.fi/web/kt-paivat2019/ohjausala

Työryhmässä käyty keskustelu osoitti jälleen, että ohjauksen parissa työskentelevät päätyvät usein samankaltaisten kysymysten äärelle: ohjaukseen liittyvät asiat ovat monisyisiä ja ulottuvat yksityisimmistä kokemuksista ohjausvuorovaikutuksen ja yhteisöllisten käytänteiden kautta laajoihin yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Erityistä ohjausalan tutkimuksissa ehkä onkin, että ohjausta tutkittaessa nämä ulottuvuudet ovat väistämättä läsnä ja tutkijoiden on huomioitava ne tutkimuksen eri vaiheissa. Asiat ovat haastavia ja edellyttävät sekä huolellista tutkimustyötä että yhteistä, uusia yhteyksiä avaavaa keskustelua. Ohjausalan tutkimuksen verkoston organisoima keskustelu jatkuu kevään 2020 seminaarissa. Keskusteluun voi lähteä mukaan ilmoittautumalla allekirjoittaneen kautta verkoston sähköpostilistalle.

Teksti: Teemu Suorsa, tutkija, opettaja, Oulun yliopisto, Psykologian ja kasvatustieteiden tutkimuskeskus
teemu, suorsa@oulu.fi

Lisätietoja: Ohjausalan tutkimuksen verkosto
www.kasvatus.net/sig-ryhmat/ohjausalan-tutkimuksen-verkosto/

OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTI JA TULEVAISUUSUSKO AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Laurea-ammattikorkeakoulu on ollut osatoteuttajana Haaga-Helia ammattikorkeakoulun koordinoimassa TOTEEMI – Työstä oppimassa, työhön 2017-2019 hankkeessa, joka sai rahoituksen opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Laurea toteutti tutkimuksen, joka koski opiskelua, toimintakykyä, toimijuutta sekä urasuunnittelu- ja työllistymistaitoja. Tarkoituksena oli saada kokonaiskuva ammattikorkeakoulussa opiskelevien tilanteesta ja opintojen etenemiseen vaikuttavista tekijöistä. Tutkimuskyselyyn vastasi noin 1000 opiskelijaa.

Opiskelijoiden pahoinvointi on lisääntynyt 2010-luvulla. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) terveystutkimusten tulosten mukaan joka kolmannella opiskelijalla todettiin psyykkistä oireilua, joka ilmeni masentuneisuutena, stressinä ja/tai uupumuksena. Laureassa tehdyn tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa siitä, minkälaiset tekijät ilmentävät opiskelijan pahoinvointia ja kyvyttömyyttä sitoutua opintoihin.

Opiskelijoiden hyvinvointia ja voimavaroja tarkasteltiin resilienssin ja toimijuuden näkökulmista. Kyselylomake muodostui seuraavista kysymysryhmistä: 1) taustatiedot, 2) opiskeleminen ja oppilaitokseni, 3) toimintani arjessa, 4) hyvinvointi ja ihmissuhteet, 5) urasuunnittelu, 6) työllistyminen, 7) työllistyvyys ja 8) minä yhteiskunnan jäsenenä.

Tutkimuksessa yli puolet opiskelijoista piti yhteisöllisyyden kokemusta merkityksellisenä. Noin 50 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, etteivät he saa riittävästi palautetta opiskelusuorituksistaan. Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja pedagogiikan kehittäminen opiskelua kannustavaan suuntaan ovat keskeisiä tekijöitä, kun pohditaan, miten ehkäistään opiskelijoiden pahoinvoinnin lisääntymistä ja opiskelumotivaation katoamista.

Tulosten perusteella näyttää siltä, että noin yksi kolmasosa opiskelijoista ammattikorkeakoulussa tarvitsee enemmän tukea ja ohjausta opintojensa aikana. Toteemi-hankkeen aineistosta tehtyjen analyysien perusteella opiskelijoista lähes 40 % ilmoitti opintojensa edenneen tavoiteaikataulua hitaammin.

Huolestuttava tulos oli, että juuri sellaiset opiskelijat, jotka tarvitsevat eniten tukipalveluita, kokivat avun hakemisen vaikeaksi. Tämä asettaa haasteen opiskelijapalvelujen järjestämiselle. Myös korkeasteella tulisi kehittää menetelmiä, joiden avulla tunnistetaan apua tarvitsevat opiskelijat ja jotka mahdollistavat varhaisen puuttumisen. Laurean tutkimushankkeen tuloksia esitellään julkaisussa, joka ilmestyi marraskuussa 2019.

Teksti: Helena Kasurinen, Projektipäällikkö RETU-hanke, Laurea-ammattikorkeakoulu
helena.kasurinen@laurea.fi

Kasurinen H. (toim.) 2019. **Opiskelijoiden hyvinvointi ja tulevaisuususkon ammattikorkeakoulussa**
<https://www.theseus.fi/handle/10024/262898>

SKILLS-OVATE: SKILLS ONLINE VACANCY ANALYSIS TOOL FOR EUROPE

Skills-OVATE on Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop) ylläpitämä uusi palvelu, joka kokoaa tietoa avoimista työpaikoista ja osaamistarpeista Euroopan unionin jäsenmaissa. Tällä hetkellä palvelussa on tietoa yhteensä 18 maasta. Tavoitteena on, että palvelu kattaisi kaikki EU:n jäsenmaat vielä tämän vuoden loppuun mennessä. Työmarkkinoita koskeva tieto on koottu 1.7.2018 – 31.3.2019 välisenä aikana julkisilta työvoimapalveluilta, kaupallisilta työvoimaa välittäviltä tahoilta, verkossa olevista sanomalehdistä sekä työnantajien omilta verkkosivuilta. Palvelun sisällön jäsentämisessä käytetään kansainvälisiä luokitteluja (ISCO-08 for occupations, NUTS-2 for regions, ESCO version 1 for skills and NACE rev. 2 for sectors)

Tässä vaiheessa palvelusta voi tarkastella, millä aloilla on työvoiman tarvetta koko Euroopan unionin alueella, eri maissa tai eri alueilla. Lisäksi esitellään, mitä osaamista tarvitaan eri sektoreilla ja miten eri sektoreilla tarvitaan osaamistarpeiden yhdistelmiä. Esimerkiksi koko EU:n alueella työnantajien mielestä eniten tarvitaan kykyä sopeutua muutoksiin, tiimityötaitoja, digitaatioita, englannin kieltä sekä asiakaspalvelutaitoja. Muihin maihin verrattuna tämän aineiston mukaan Suomessa kyky sopeutua muutoksiin korostuu, mutta tiimityötaidot ovat vasta seitsemänneksi toivotuin osaamisalue. Palvelu on vielä kehitysvaiheessa, joten käyttäjiä kehoitetaan ottamaan tämä huomioon tutustessaan palveluun ja arvioidessaan palvelun käytettävyyttä.

Palvelun suunnittelussa on pyritty siihen, että työmarkkinatieto olisi helpommin saatavissa työnantajien, työnhakijoiden sekä omaa tulevaisuuttaan suunnittelevien kansalaisten käyttöön. Käyttöliittymässä on useita mahdollisuuksia jäsentää tietoa, mutta tämäntyyppisten palvelujen haasteena on se, onko taustalla oleva tieto reaaliajassa.

Teksti: Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Lisätietoja: <https://www.cedefop.europa.eu/en/data-visualisations/skills-online-vacancies/skills-occupations>

KIRJOITUSOHJEET AJANKOHTAISKATSAUSTA VARTEN

Ajankohtaiskatsauksesta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön yhteisesti asettama valtakunnallinen Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmä 2015 – 2020 (ELO-yhteistyöryhmä). ELO-yhteistyöryhmän työ perustuu elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategisille tavoitteille (Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:15 www.minedu.fi)

Ajankohtaiskatsaukset perustuvat ELO-yhteistyöryhmän vahvistamaan viestintäsuunnitelmaan.

Vuonna 2020 ajankohtaiskatsaukset ilmestyvät

- helmikuussa (aineisto 25.1.)
- toukokuussa (aineisto 18.4.)
- syyskuussa (aineisto 20.9.)
- marraskuussa (aineisto 15.11)

Toimituksesta vastaavat:

Jaana Kettunen, varajohtaja ja tutkimuskoordinaattori, Koulutuksen tutkimuslaitos, jaana.h.kettunen@jyu.fi

Raimo Vuorinen, projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos, raimo.vuorinen@jyu.fi

Aiemmat ajankohtaiskatsaukset (lokakuusta 2016 lähtien) ovat luettavissa osoitteesta <https://peda.net/hankkeet/elotori>

Elinikäiseen ohjaukseen liittyvien artikkeleiden kirjoittaminen

- Elinikäiseen ohjaukseen liittyvät artikkelit ovat tervetulleita; myös ideoita kirjoituksiksi otetaan mielellään vastaan.
- Artikkelin pituus saa olla enintään yhden sivun (A4) mittainen mukaan lukien valokuvat ja logot.
- Artikkelia kirjoittaessa on hyvä viitata lähdeaineistoihin, esim. linkit, www-sivut ja yhteystiedot lisätietojen antajasta koskien artikkelin asiasisältöä. Myös artikkelin tekstin kirjoittaja yhteystietoineen tulee ilmoittaa
- Artikkeleita sekä niihin liittyviä logoja ja/tai valokuvia toivotaan lähetettävän word-tiedostona sähköpostilla toimituksesta vastaaville raimo.vuorinen@jyu.fi ja jaana.h.kettunen@jyu.fi

